

Bruxelles, 20.5.2014
COM(2014) 284 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

privind guvernarea strategiilor macroregionale

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

privind guvernarea strategiilor macroregionale

1. Introducere

De la inițierea Strategiei UE pentru regiunea Mării Baltice în 2009, Europa a asistat la un interes sporit pentru cooperare în regiuni europene mai extinse. Strategiile macroregionale constituie o nouă oportunitate pentru dezvoltarea cuprinzătoare a unei regiuni mai vaste, abordând provocările și potențialul comun. Acestea reprezintă, în mod clar, o valoare adăugată a UE, contribuind la consolidarea politicilor orizontale existente ale Uniunii Europene. Strategiile urmăresc identificarea de soluții pentru aspecte precum:

- deteriorarea condițiilor de mediu ale Mării Baltice;
- potențialul neutilizat al unei mai bune navigabilități și calități a apei pentru o regiune a Dunării atractivă;
- diversitatea și fragmentarea economică, socială și de mediu în regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice;
- dezechilibrele teritoriale, economice și sociale între orașele și regiunile rurale din Alpi, care urmează să fie abordate în cadrul unei posibile viitoare Strategii a UE pentru regiunea Alpilor.

Abordarea integrată a acestora permite, de asemenea, includerea în activitatea de dezvoltare regională a unor obiective de politică generale importante, cum ar fi integrarea acțiunilor privind schimbările climatice, precum și sprijinirea unei economii cu emisii reduse de dioxid de carbon și a unei societăți rezistente la schimbările climatice.

Există deja exemple de bune practici privind acțiuni macroregionale de succes în cadrul Strategiei UE pentru regiunea Mării Baltice și al Strategiei UE pentru regiunea Dunării. Condițiile de mediu ale Mării Baltice se îmbunătățesc prin acțiuni colective menite să reducă poluarea, prin intermediul unor proiecte precum CleanShip. Navigația pe Dunăre este facilitată prin lucrări de întreținere consolidate. Sunt dezvoltate inovații privind mediul, tehnologia curată și ecoinovarea, de exemplu, prin intermediul Programului de cercetare și dezvoltare la Marea Baltică (BONUS)¹, iar în prezent acțiuni similare se derulează, de asemenea, în regiunea Dunării.

Cu toate acestea, pe măsură ce acțiunile au progresat, experiența² a evidențiat, de asemenea, obstacole în cale punerii lor în aplicare. De exemplu, inundațiile devastatoare din regiunea

¹ Programul de cercetare și dezvoltare la Marea Baltică BONUS articolul 185 este instituit prin Decizia 862/2010/UE.

² Comunicare privind strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice, 23 martie 2012, COM(2012) 128 final; Raport privind punerea în aplicare a Strategiei UE pentru regiunea Dunării, 8 aprilie 2013, COM(2013) 181 final. Raport privind valoarea adăugată a strategiilor macroregionale, 27 iunie 2013, COM(2013) 468 final; Concluziile Consiliului Afaceri Generale, 22 octombrie 2013.

Dunării care au avut loc în 2013 nu au fost urmate de un răspuns suficient de coordonat, în pofida inițiativelor existente la nivel politic înalt. Sunt necesare schimbări.

Prezentul raport răspunde la invitația Consiliului de a facilita discuțiile privind guvernanta strategiilor macroregionale și de a întocmi un raport în materie până la sfârșitul anului 2014³. O guvernanta mai bună trebuie să clarifice măsurile necesare pentru reușita abordării, inclusiv asumarea, în mod mai concret, a responsabilității de către țările care au inițiat strategiile.

Termenul „guvernanta” descrie procesul care trebuie desfășurat – cum și de către cine sunt puse în aplicare strategiile, acțiunile inițiate și finanțate. Mai precis, elementele cheie ale guvernantei includ, în prezent:

- implicarea statelor membre și a Comisiei la nivel politic înalt (și anume, la nivel ministerial), asigurând astfel angajamentul politic și orientarea strategică;
- puncte de contact naționale⁴, funcționari la nivel înalt din fiecare țară participantă care coordonează activitatea la nivel administrativ superior;
- experți⁵, responsabili pentru fiecare prioritate tematică (de exemplu, mediu, transport, cercetare și inovare etc.) sau aspect orizontal (de exemplu, schimbările climatice, amenajarea teritoriului), din partea tuturor părților implicate și care formează, în mod normal, un grup director în domeniu la nivelul macroregiunii.

Aceste elemente formează structura care trebuie să fie revizuită și consolidată pentru a garanta faptul că punerea în aplicare a strategiilor determină un impact clar și rezultate mai bune.

2. Nevoi

Pe baza analizei și a experienței strategiilor existente⁶, îmbunătățiri par a fi necesare, în special, în următoarele domenii:

- **o conducere politică și un proces de luare a deciziilor** mai puternice în țările și regiunile vizate: ministerele și autoritățile naționale care coordonează activitatea trebuie să dovedească o asumare pe deplin a responsabilității și trebuie să conducă în mod mai clar ceea ce se întâmplă pe teren;
- **mai multă claritate în organizarea activității:** autoritățile care se ocupă de punerea în aplicare concretă a acțiunilor necesită linii de responsabilitate explicite, coordonare eficientă și resurse suficiente.

Altfel spus, o mai bună guvernanta a strategiilor macroregionale nu se referă la fonduri sau instituții noi. În schimb, aceasta ar trebui să vizeze utilizarea mai inteligentă a resurselor existente⁷. În plus, o abordare unică nu este adecvată în toate cazurile. Diferitele atuuri ale macroregiunilor și ale țărilor participante trebuie să fie înțelese și luate în considerare. În special, trebuie să se utilizeze în mod adecvat **organizațiile regionale** actuale. Strategiile ar trebui să completeze acțiunile întreprinse sub alte forme. Inițiativele conexe – de exemplu strategiile privind bazinul maritim din cadrul politicii maritime integrate – pot beneficia, de asemenea, de abordările evidențiate în prezentul raport.

³ Concluziile Consiliului Afaceri Generale, 22 octombrie 2013.

⁴ Denumirea ar putea fi revizuită pentru a reflecta mai bine responsabilitatea acestora de coordonare centrală.

⁵ Cunoscuți, de asemenea, sub denumirea coordonatori ai acțiunilor prioritare, lideri ai acțiunilor orizontale, coordonatori ai acțiunilor fundamentale etc. în documentele de până în prezent.

⁶ Ibid. nota de subsol 2.

⁷ Ibid. nota de subsol 2.

Prezentul raport analizează strategiile existente la următoarele niveluri:

- **conducere politică și asumarea responsabilității:** Cine stabilește direcția strategică? Cine ia deciziile cele mai importante? Cum se poate asigura identificarea cu strategiile, comunicarea acestora și răspunderea pentru acestea?
- **coordonare:** Cine răspunde de coordonarea administrativă generală la nivelul țării (sau al regiunii) participante?
- **punere în aplicare:** Cine ar trebui să conducă punerea în aplicare concretă a acțiunilor, cine trebuie să fie asociat la aceasta și cum ar trebui sprijinit? Cum se poate asigura implicarea deplină a țărilor din afara UE participante la strategii?

Acestea niveluri se întrepătrund. O conducere politică clară este o condiție necesară prealabilă pentru coordonarea și punerea în aplicare eficientă. O structură stabilită de comun acord de către Comisie și țările implicate, cu o ierarhie a responsabilităților, este esențială pentru a crea un cadru robust pe termen mediu și lung.

3. Conducere politică și asumarea responsabilității

O dimensiune politică structurată, la nivel înalt, care să imprime direcția generală, să stabilească prioritățile și să ia decizii cheie este esențială pentru eficiența strategiilor macroregionale.

Nivelul politic este răspunzător de strategie, de stabilirea priorităților și de soluționarea aspectelor cheie, cum ar fi alinierea finanțării la abordarea macroregională. Acesta ar trebui să garanteze că autoritățile implicate în punerea în aplicare pot să lucreze eficient, cu resurse suficiente și cu o autoritate adecvată. Problemele nesoluționate la nivel tehnic trebuie să fie abordate la nivel politic.

Sistemul actual se bazează în mod substanțial pe **Comisia Europeană** în ceea ce privește conducerea strategică. Comisia asigură progresul, are rol de mediator atunci când părțile implicate se află în impas și organizează evenimente cheie. Aceasta oferă sprijin celor mai importanți actori și joacă un rol central în raportare și evaluare. De asemenea, aceasta are un rol cheie de facilitare în ceea ce privește garantarea dimensiunii UE.

Cu toate acestea, dependența excesivă de Comisie ca forță motoare principală nu este de dorit. Pentru a avea succes, strategiile macroregionale necesită un echilibru mai bun între conducerea exercitată de țările și de regiunile implicate și rolul Comisiei.

Bunele practici existente includ:

- reuniuni ministeriale specifice pentru sector, organizate în regiunea Mării Baltice, în cadrul cărora se iau angajamente cu privire la măsuri menite să îmbunătățească calitatea condițiilor de mediu ale Mării Baltice (reuniunile ministeriale ale Comisiei de la Helsinki), precum și în regiunea Dunării, în cadrul cărora se iau angajamente cu privire la sporirea acțiunilor de întreținere a fluviului (reuniunea dedicată a Miniștrilor Transporturilor);
- reuniuni ministeriale privind Strategia pentru regiunea Dunării, legate de Forumul anual. De asemenea, o reuniune specifică a Miniștrilor Dezvoltării Regionale la Forumul din 2013 a consolidat alinierea strategiei la fondurile structurale și de investiții europene;
- reuniuni la nivel înalt în regiunea Mării Baltice în cadrul structurilor de cooperare existente (de exemplu, reuniunile la nivel înalt ale Consiliului Statelor de la Marea

Baltică, Conferința parlamentară a Mării Baltice etc.), care dezbat cu regularitate strategia privind regiunea Mării Baltice;

- Consiliul adriatico-ionic, la nivel ministerial extern, este un factor de progres esențial în viitoarea Strategie adriatico-ionică.

Cu toate acestea, reuniunile ministeriale **nu sunt încă suficient de sistematice sau de concrete** pentru a asigura o conducere strategică clară. Eventualele discrepante dintre declarațiile ministeriale și rezultate trebuie să fie soluționate. Atunci când se iau decizii, acestea ar trebui să fie urmate de acțiuni concertate. Ar trebui să se analizeze posibilitatea ca unele reuniuni ministeriale să devină mai regulate, cu scopul de a spori punerea în aplicare pe teren.

Miniștrii care găzduiesc punctele de contact naționale trebuie să dețină o funcție de coordonare națională mai strategică în cadrul guvernelor acestora. Bune practici există: în Suedia, ministrul și subordonații săi informează agențiile naționale, parlamentul, ministerele de resort și miniștrii acestora cu privire la inițiativele aflate în curs de desfășurare și la provocările întâmpinate în cadrul strategiei lor macroregionale, consolidând astfel coordonarea națională/regională și implicarea tuturor părților relevante ale guvernului. Punctul de contact național reprezintă actorul cheie în facilitarea acestui demers. Modelul ar putea fi preluat cu succes, de asemenea, de către alte autorități.

Pe lângă conducere, sentimentul de asumare a responsabilității este, de asemenea, important. Implicarea **părților interesate** trebuie să fie consolidată, inclusiv a parlamentelor la diferite niveluri, a autorităților publice regionale și a societății civile. Se organizează deja reuniuni ale membrilor Parlamentului European și ai parlamentelor naționale din regiunea Mării Baltice și din regiunea Dunării⁸. Societatea civilă se implică din ce în ce mai mult în punerea în aplicare a acțiunilor (de exemplu, în domeniul prioritar „Biodiversitate” în regiunea Dunării; în domeniul prioritar „Energie” în regiunea Mării Baltice) și în elaborarea posibilei Strategii a UE pentru regiunea Alpilor, însă se poate face mai mult.

3.1. Opțiuni și recomandări

- Țările și regiunile implicate ar trebui să **institue conducerea strategică generală la nivel ministerial**. Miniștrii care găzduiesc punctele de contact naționale ar trebui să fie factorii de decizie superiori și, împreună, să alcătuiască un grup de luare a deciziilor în mod regulat. Aceștia ar trebui să fie responsabili pentru evaluarea progreselor înregistrate, orientarea punerii în aplicare și căutarea unor soluții atunci când apar situații de impas. Reuniunile ar trebui să coincidă cu Forumul anual. Alte opțiuni de asigurare a unei conduceri strategice pot fi:
 - *o președinție prin rotație* pentru fiecare strategie pentru o anumită perioadă, cu un principiu de rotație stabilit de comun acord⁹. Deținerea președinției ar putea implica, de asemenea, găzduirea și organizarea Forumului anual, asigurând legături directe cu punerea în aplicare;
 - numirea unui *reprezentant special* pentru o strategie, aprobat de țările vizate.

⁸ Conferințele din 2013 în timpul președinției lituaniene a UE și conferințele membrilor parlamentului din regiunea Dunării.

⁹ Astfel cum este prevăzut în prezent în Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice, principiul rotației la președinția unei strategii ar putea să urmeze președințiile UE din cadrul Consiliului, președințiile din cadrul altor instituții macroregionale sau ar putea fi pe bază de voluntariat.

Acesta ar putea primi rolul de a ghida punerea în aplicare, de a identifica soluții pentru probleme și de a înainta rapoarte la nivel ministerial. Reprezentantul ar putea proveni de la nivelul ministerial sau de la un nivel echivalent, urmând experiența coordonatorilor europeni pentru TEN-T¹⁰. Acesta ar putea fi finanțat prin programul de cooperare transnațională sau prin alte mijloace;

- **Miniștrii sectoriali** ar trebui să conducă progresul în domeniile lor tematice. În fiecare domeniu de lucru, conducerea la nivel ministerial ar trebui să fie asumată, în primul rând, de țara care conduce domeniul prioritar în cauză. Reuniunile ar putea fi programate periodic și ar trebui să se ia în considerare organizarea de reuniuni pe marginea reuniunilor Consiliului. Se așteaptă ca reprezentantul special să adopte un rol proactiv în cadrul unor astfel de reuniuni;
- **Miniștrii care găzduiesc punctele naționale de contact ar trebui să dețină o funcție strategică de coordonare în cadrul guvernelor lor naționale sau regionale**, informând cu regularitate guvernul cu privire la inițiativele aflate în curs de desfășurare și asigurând alinierea politicilor și a finanțării;
- **Punctele naționale de contact ar trebui să conlucreze la nivel național cu experții tematici** – pentru a se asigura că deciziile conduc la luarea de măsuri;
- **Comisia ar trebui să continue** să ofere sprijin strategic. Aceasta va facilita evaluarea progresului, va identifica deficiențele care trebuie să fie rectificate la nivel politic și va sugera soluții în situațiile în care punerea în aplicare a ajuns într-un impas. Comisia ar trebui să asigure coerența cu politicile și pozițiile UE, în special integrarea abordării macroregionale în politicile UE.
- Ar trebui să se depună mai multe eforturi pentru o mai bună comunicare a rezultatelor și a activităților, cu scopul de a asigura dezbateră publică privind abordarea macroregională și realizările acesteia. Toți actorii ar trebui să fie încurajați să-și îndeplinească rolul în acest sens, inclusiv participanții naționali și participanții regionali publici și privați la strategii.
- Țările participante și Comisia ar trebui să utilizeze pe deplin noul potențial al **programei de cooperare transnațională**¹¹ (și programul INTERACT, care oferă un sprijin vast din partea UE pentru cooperare¹²) pentru a facilita și a sprijini activitățile la nivel politic descrise mai sus.

4. Coordonare

O strategie macroregională puternică și operațională necesită gestionare și coordonare profesională, atât la nivel național, cât și la nivel macroregional.

Coordonarea reprezintă legătura dintre conducerea politică și persoanele însărcinate cu punerea în aplicare. Aceasta include sarcini precum orientarea operațională, raportarea și evaluarea performanței, coordonarea la nivel național/regional și facilitarea celor mai importante evenimente. Aceasta ar trebui să includă cooperarea cu organizațiile regionale

¹⁰ Rețele transeuropene de transport.

¹¹ Programele de cooperare transnațională ale fondurilor structurale și de investiții europene, cum ar fi Programul privind Marea Baltică sau Programul privind regiunea Dunării.

¹² INTERACT este cofinanțat de Fondul european de dezvoltare regională, pentru a facilita activitatea programelor de cooperare teritorială europeană și a strategiilor macroregionale. www.interact-eu.net.

existente.

În prezent, funcțiile de coordonare și de gestionare sunt **numai parțial îndeplinite**. Punctele de contact naționale sunt actorii cheie în acest sens, cu echivalentele lor în cadrul Comisiei. Se solicită o clarificare a rolului punctelor de contact naționale, care să determine o gestionare și o coordonare mai puternică în cadrul fiecărei administrații.

Până în prezent, Comisia a fost implicată în mod considerabil în activitățile de coordonare, în special în etapa de inițiere a strategiilor. Cu toate acestea, sprijinul tehnic permanent a determinat devierea resurselor de la atribuțiile centrale ale Comisiei, care pot aduce cea mai mare valoare adăugată, cum ar fi asigurarea coerenței cu obiectivele UE și furnizarea sprijinului experților în materie tematică și politică¹³.

Punctele de contact naționale pentru Strategia privind regiunea Mării Baltice și pentru Strategia privind regiunea Dunării își asumă din ce în ce mai mult rolul de gestionare în punerea în aplicare. Acestea stabilesc legături între strategii și fondurile structurale și de investiții europene, precum în Letonia și Ungaria. Aceasta reprezintă o bună practică. Cu toate acestea, deși unele puncte de contact dețin personalul necesar pentru a-și îndeplini atribuțiile cheie, multe altele necesită resurse suplimentare.

Majoritatea punctelor de contact naționale au instituit o **platformă de coordonare națională**, care reunește părțile interesate la nivel național/regional cu scopul de a facilita punerea în aplicare. Exemple pozitive în acest sens sunt Austria și Polonia, care reunesc actori la nivel central/federal și regional, ministere sectoriale, autorități de gestionare a programelor, asociații locale și, de exemplu, institute științifice.

De asemenea, un **grup la nivel înalt**, alcătuit din reprezentanți (din cadrul punctului de contact național sau al altei organizații echivalente) ai tuturor celor 28 de state membre și ai țărilor participante din afara UE, se reunește pentru a analiza abordarea globală pentru toate strategiile macroregionale. Dezbaterile regionale ale punctelor de contact naționale sunt organizate în strânsă legătură cu reuniunile respective. Cu toate acestea, trebuie să se clarifice rolul grupului și comunicarea acestuia cu alte instituții și alți actori cheie. Viitoarea Strategie adriatico-ionică și posibilă Strategie pentru regiunea Alpilor vor face ca schimbul de informații și de bune practici, precum și participarea țărilor și a regiunilor din afara UE să devină și mai importante.

4.1. Recomandări

- **Punctele naționale de contact** ar trebui să fie responsabile pentru coordonare și conducere operațională. Reglementările naționale ar trebui să faciliteze acest lucru. Acestea ar trebui să participe la reuniuni periodice pentru a garanta coordonarea permanentă și o bună circulație a informațiilor. Reuniunile ar putea fi prezidate de țara care deține președinția prin rotație a strategiei macroregionale sau de către reprezentantul special propus.
- **Comisia** ar trebui să dețină în continuare un rol cheie atunci când implicarea acesteia are o valoare adăugată clară. Pe lângă rolul indicat anterior, atribuțiile sale includ, în cooperare cu punctele de contact naționale, soluționarea aspectelor precum deficitul de personal, sinergiile insuficiente cu instituțiile existente sau angajamentul inegal al

¹³ Un bun exemplu de orientări ale Comisiei care corelează strategia cu dezbaterile la nivel politic este Documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind „O agendă durabilă de creștere albastră pentru Marea Baltică”.

autorităților guvernamentale. În situațiile în care astfel de aspecte creează preocupări cu privire la progresul înregistrat în realizarea acțiunilor și la valoarea adăugată a domeniilor prioritare, ar trebui să se ia decizii comune cu privire la viabilitatea viitoare;

- **Grupul la nivel înalt** ar trebui să devină mai activ în ceea ce privește asigurarea coerenței între strategiile macroregionale și acțiunile și obiectivele UE în ansamblu. Grupul ar trebui să disemineze bune practici cu privire la aspecte cum ar fi guvernanta, stabilirea de obiective și indicatori, monitorizarea și evaluarea, precum și o mai bună sensibilizare publică. Grupul ar trebui să constituie forumul în care se compară abordările și practicile din fiecare regiune, în vederea sporirii la maximum a impactului și a efectului de levier.
- **Programele de cooperare transnațională** relevante și **INTERACT** ar trebui să ofere facilități specifice acestui nivel cheie de coordonare. Atribuțiile acestora ar putea include activități conceptuale și de dezvoltare suplimentară cu privire la proiectele existente, aflate în desfășurare, planificate și propuse, la sursele de finanțare și la obiective. Acestea ar trebui să faciliteze raportarea și publicitatea.
- Este important să se asigure că macroregiunile sunt abordate în dezbaterile la nivelul UE-28, inclusiv în Parlamentul European, Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European.

5. Punere în aplicare

Punerea în aplicare a strategiilor presupune sarcini precum facilitarea elaborării și a punerii în aplicare a inițiativelor și a proiectelor, stabilirea de indicatori și obiective, consolidarea legăturilor cu programele de finanțare relevante, cum ar fi fondurile structurale și de investiții europene, inițiativa Orizont 2020, programul LIFE, programul COSME, precum și participarea la comitetele programelor, atunci când este cazul. Ar trebui să se identifice sinergii cu instrumente externe ale UE, în special cu Instrumentul de asistență pentru preaderare și cu Instrumentul european de vecinătate.

Experții tematici și grupurile directoare ale acestora reprezintă factorul cheie care conduce punerea în aplicare pe căi viabile din punct de vedere tematic. În prezent, printre provocări se numără următoarele aspecte:

- **capacitățile și resursele** grupurilor directoare: în timp ce unele grupuri desfășoară o activitate remarcabilă, pentru altele, sarcinile legate de strategie reprezintă atribuții suplimentare pe lângă cele centrale și nu beneficiază de sprijin instituțional și financiar din partea autorităților de care acestea depind. Deși au fost create grupuri directoare alcătuite din experți naționali în majoritatea domeniilor tematice, nu toate grupurile se bucură de o bună participare. Printre exemplele pozitive se află domeniul prioritar „Oameni și capacități” din cadrul Strategiei pentru regiunea Dunării sau domeniile prioritare „Siguranță” și „Transport” din cadrul Strategiei pentru regiunea Mării Baltice;
- **țările și regiunile din afara UE** sunt, în mod oficial, pe deplin implicate. Cu toate acestea, în practică, participarea activă a acestora este adesea limitată din cauza capacităților și a resurselor;

- **liniile de răspundere** nu sunt clare, în prezent, în ceea ce privește raportarea progreselor înregistrate către îndeplinirea obiectivelor și evaluarea generală a performanței;
- coordonatorii primesc sprijin financiar temporar¹⁴, însă strategiile nu dispun de **sprijin profesional și durabil** în mod concret și permanent. În prezent, programele de cooperare transnațională permit completarea deficitelor. Este esențial ca programele respective să primească resurse suficiente;
- deși programul de sprijin **INTERACT** a facilitat anumite activități specifice în materie de comunicare și a îndeplinit un rol general de facilitare, acesta trebuie să evolueze pentru a asigura o facilitare de ansamblu la nivel conceptual și de dezvoltare; în special, acesta trebuie să completeze sprijinul specific pentru macroregiuni asigurat de programele transnaționale și să promoveze cu precădere schimbul de idei și de abordări de succes între regiuni;
- Deși până în prezent disponibilitatea finanțării a reprezentat adesea o problemă, noile cadre de reglementare corespunzătoare programării pentru perioada 2014-2020 și începerea unei noi perioade financiare înseamnă că acum proiectele pot fi susținute prin **programe UE**. Cu toate acestea, rămân în continuare lucruri importante de făcut pentru a alinia mai bine fondurile cu obiectivele strategiilor.

5.1. Recomandări

- **Ministerele sectoriale** (sau, acolo unde este cazul, liderii altor organizații care conduc domenii prioritare) ar trebui să fie pe deplin răspunzătoare pentru activitatea în domeniile tematice și pentru condițiile oferite experților tematici și membrilor grupurilor directoare. Aceștia ar trebui să fie numiți oficial și să primească un mandat clar, precum și resurse suficiente.
- **Experții tematici și grupurile directoare** ar trebui să fie factori experți de progres în punerea în aplicare permanentă. Ar trebui să se creeze grupuri directoare pentru toate domeniile, cu membri din toate țările implicate. Rolul, capacitățile, resursele și angajamentul acestora sunt esențiale pentru reușită. Comisia ar trebui să furnizeze expertiză tematică echivalentă. Tehnologiile informației și comunicațiilor ar putea facilita un bun flux de comunicații în perioada dintre reuniuni.
- Ar trebui să se faciliteze integrarea **țărilor și regiunilor din afara UE** care participă la strategii, pe baza bunei abordări dezvoltate în cadrul Strategiei pentru regiunea Dunării cu privire la participarea la reuniunile grupurilor directoare și cu ajutorul tehnologiei comunicațiilor.
- Cooperarea cu **instituțiile existente**, evitând duplicarea sau suprapunerea activităților, este obligatorie. Acolo unde se stabilește astfel de comun acord și pe baza bunelor exemple din activitatea din cadrul Strategiei pentru regiunea Mării Baltice, instituțiile regionale existente ar trebui să joace un rol în punerea în aplicare.
- **Programele de cooperare transnațională** ar trebui să fie utilizate, de asemenea, în mod efektiv pentru a susține coordonarea și punerea în aplicare a strategiilor, păstrându-și în același timp obiectivele actuale. Acestea ar trebui să exploateze

¹⁴ Proiecte pilot și acțiuni pregătitoare introduse în bugetul UE de către Parlamentul European.

abordările inovatoare privind crearea de rețele și dezbaterile. Platformele sau punctele de contact, acolo unde este adecvat ca acestea să fie găzduite de instituțiile regionale existente, ar putea să îndeplinească atribuții precum:

- sprijinirea activității autorităților cheie de punere în aplicare, atât în mod practic, cât și în termeni de colectare de date, analiză și consiliere;
 - asigurarea unei platforme pentru implicarea societății civile, nivelurile regionale și de multi-guvernanță, și dezbaterile parlamentare;
 - facilitarea Forumului anual.
- Pe baza experiențelor, a capacităților și a rețelelor dezvoltate deja în activitatea sa inițială de sprijin, INTERACT ar trebui să ofere asistență generală în materie conceptuală și de dezvoltare. Sarcinile sale ar trebui să includă:
 - furnizarea de servicii generale pentru toate strategiile macroregionale, cum ar fi comunicarea și valorificarea rezultatelor cooperării;
 - schimbul de bune practici între strategiile macroregionale existente și viitoare;
 - facilitarea legăturilor între strategiile macroregionale și programele de finanțare;
 - facilitarea sinergiilor tematice.

6. Concluzii

În rezumat, strategiile regionale, care aduc rezultate semnificative și îmbunătățesc politicile existente, au nevoie de un sistem de guvernanță cu o bună funcționare. Acestea necesită:

- **conducere politică și responsabilitate mai clară**, inclusiv un grup cu capacități decizionale, cu recunoașterea strategiilor ca **interese orizontale** și responsabilități la toate nivelurile de guvernare;
- continuarea implicării **Comisiei**, în parteneriat cu țările și regiunile, asigurând o abordare coordonată la nivelul UE;
- un cadru sustenabil care să asigure **legături sistematice** între nivelul politic și nivelurile de coordonare și de punere în aplicare, inclusiv linii clare de responsabilitate, asigurate prin reuniuni ministeriale regulate și, acolo unde se stabilește astfel de comun acord, prin numirea unui **reprezentant special**;
- mecanisme îmbunătățite în vederea asigurării implicării depline a **țărilor din afara UE** la toate nivelurile;
- o mai bună utilizare a **organizațiilor regionale existente** și completarea activității acestora, la nivelul adecvat;
- **o gestionare mai puternică** la nivelul punctelor de contact naționale, care să asigure o coordonare strategică și să monitorizeze punerea în aplicare;
- **utilizarea** mai bine canalizată a **fondurilor existente** și o mai bună coordonare a inițiativelor și a programelor specifice sectoarelor, prin intermediul Comisiei și al autorităților cheie de punere în aplicare, precum și includerea implicării instituțiilor de finanțare internaționale și din sectorului privat, acolo unde este cazul;

- sprijin constant pentru autoritățile cheie de punere în aplicare, utilizând în special sprijinul instituțional și de formare a capacităților al nou-aliniatelor **programe transnaționale pentru 2014-2020**;
- o mai bună **publicitate și diseminare a informațiilor** privind activitatea;
- utilizarea sporită a tehnologiilor informației și comunicațiilor pentru a facilita comunicarea modernă, rapidă și necostisitoare între părțile interesate;
- implicarea mai intensă a **societății civile**, inclusiv prin **parlamentele naționale și regionale** și prin rețele sau platforme consultative, sporind sensibilizarea față de obiectivele strategice și de programul de îndeplinire a acestora.

Comisia invită alte instituții, țări și regiuni implicate să adopte recomandările propuse și să conlucreze cu aceasta în scopul de a îmbunătăți guvernanta strategiilor, în vederea sporirii la maximum a rezultatelor și a impactului, ținând seama de diferitele contexte macroregionale.